

Čtenářská gramotnost

Úroveň čtenáře	6. úroveň – specialista
Cílová dovednost	Zpracování informací
Časový odhad	Aktivita – 75 minut Sebehodnocení – 15 minut
Pomůcky	Kniha Násobky sedmi, pracovní listy

Popis dovednosti

U textu čtenář určí autorský záměr, hlavní myšlenku.

Forma aktivity

Skupinová

Použité metody a strategie

Čtení s porozuměním, čtení s předvídáním, myšlenková mapa – brainstorming

Využití textu

Český jazyk a literatura, výtvarné výchova, rodinná výchova

Struktura lekce

Motivace:

Znáte někoho ve svém okolí, kdo je úplně jiný než ostatní, něčím se odlišuje? Je třeba nadaný, něčím výjimečný? A čím?

Jak se k takovému člověku chovají ostatní děti? Mají to tito lidé v životě těžší, nebo lehčí než ostatní?

Na tabuli učitel napíše slovo *génius*, okolo děti píší, co je první napadne. Např. matematika, brýle, patenty atd.

Každá výjimečnost s sebou nese spoustu nepochopení.

Po úvodní části učitel vytvoří „mústek“ k další části dílny:

- je možné použít text na přebalu knihy, tzv. 7 důvodů, proč číst tuto neobvyklou knihu,
- nebo ještě k tomu přečíst text na str. 14 a na přebalu knihy vzadu.

Uvědomění, vlastní práce s textem (str. 29–31, tzn. Pracovní list 3)

Děti pracují s Pracovním listem 1 a textem na Pracovním listu 3.

Co zajímá Willow? Co by si ráda vzala první den do školy na sebe? Myslíte, že je to dobrý nápad?

Děti použijí metodu čtení s předvídáním, tabulku předpovědí (viz Pracovní list 1 – učitel ji vysvětlí, napíše na tabuli/flipchart – viz nápověda pro učitele).

Žáci dostanou text a tabulku předpovědí. Děti se pokusí předpovědět reakci spolužáků Willow. Učitel naslouchá, vybědne děti k přečtení další části textu – rozdá jim Pracovní list 4 s textem ze str. 32–33.

Vlastní práce s textem (str. 32–33 = Pracovní list 4):

Děti pracují s pracovním listem 2, odpovídají na otázky. Zároveň doplní příslušná pole tabulky v Pracovním listu 1 (doplní, co se opravdu stalo, a předpovědí další část textu).

Poté učitel přečte navazující část textu (str. 33 dole – „*Nevydržela jsem to ani tři hodiny...*“ a dál pokračuje na str. 34 až po „*Večer jsem se přistihla...*“) a žáci si doplní poslední část tabulky předpovědí.

Úkol pro děti:

Děti se pokusí za domácí úkol vyhledat nějakou výjimečnou osobnost, např. W. A. Mozart, B. Gates atd. a zjistit, jak se odlišovala od ostatních lidí.

Reflexe:

Myslíte, že výjimeční lidé mají lepší život? Proč si myslíte, že ano/ne?

Doporučíme dětem knihu k přečtení.

Sebehodnocení – metodické okénko

Utvoříme výstavu z přinesených materiálů a pokusíme se zhodnotit, čím byli tito lidé výjimeční a jak to znamenalo jejich život.

Tabulka sebe/hodnocení umožňuje čtenáři a učiteli ohodnotit zvládnutí konkrétní dovednosti na základě výkonu čtenáře v aktivitě. Sebe/hodnocení provádí čtenář samostatně nebo dle možností čtenáři navzájem po skončení aktivity, vyučující pomáhá vysvětlením rozdílů mezi jednotlivými úrovněmi zvládnutí, aby se čtenáři dokázali ohodnotit, např. pomocí otázek reflektujících proběhnuvší aktivitu nebo na žákovských pracích ukazuje konkrétní projevy rozdílné míry zvládnutí úkolu.

Úskalí

Doplní učitel po skončení aktivity.

Odkazy, zdroje

SLOAN, Holly Goldberg. *Násobky sedmi*. Praha: Knižní klub, 2014. ISBN 978-80-242-4555-3.

Nejprve si přečti text ze strany 29–31 a pak zkus odhadnout, jak se bude příběh dále vyvíjet. Pokus se předpovědět reakci dětí, když Willow přijde takto oblečená do školy. Pak si přečti, co se skutečně stalo. Obdobně vytvoř předpověď pro další část textu – jak asi dopadl její první den v nové škole?

Část textu	Jak se podle tebe bude příběh vyvíjet? (Piš v celých větách.)	Proč si to myslíš?	Co se opravdu stalo? (Piš v celých větách.)
str. 32–33			
str. 33–34			

Co se stalo Willow první den ve škole?

S kým si ji spolužačka spletla?

Byl zahradnický oblek dobrý nápad?

Týden před začátkem školního roku jsem učinila další velké rozhodnutí.

Právě jsme snídali a já jsem polkla velké sousto své zdravé snídaně, která se skládala ze syrových špenátových listů, doma vypěstovaných, posypaných lněnými semínky, také z vlastní zahrádky, a prohlásila jsem: „Už vím, co si vezmu do Sekvoje první den na sebe.“

Táta stál u dřezu a tajně ukusoval z rolády plněné krémem. Snažila jsem se svoje lidi ochránit před nezdravým jídlem, ale jejich stravovací návyky byly silnější. Táta rychle spolkl velký kus toho krémového zázraku a zeptal se: „A co to bude?“

Měla jsem ze sebe opravdu radost, jak jsem to vymyslela: „Vezmu si na sebe svůj zahradnický převlek.“

Táta si toho musel asi ukousnout velký kus, protože se málem zadusil. Stačil ještě říct: „To myslíš vážně?“

Byla jsem si tím naprosto jistá a pokračovala jsem: „Jasně. Ale drobnohled si na krk nepověším, jestli z toho máš obavy.“

Máma dosud vyndávala nádobí z myčky, teď se ale otočila. Viděla jsem jí do obličeje. Vypadala ztrápeně. Jako by se právě zbavila velkého množství špinavého nádobí, což se koneckonců i stalo.

Pomaloučku se uklidnila a řekla: „To je ale nápad, zlato. Jen jsem zvědavá..., jak to budou brát tvoji spolužáci. Možná by bylo lepší se obléct do jasnějších barev. Co takhle si vzít něco červeného. Červenou přece miluješ.“

Vůbec to nepochopili.

První den v nové škole jsem měla šanci se ukázat jako někdo. Potřebovala jsem, aby spolužáci pochopili, kdo jsem, a zároveň abych si některé důležité rysy své povahy nechala schované pod pokličkou.

Musela jsem jim to vysvětlit. „Chci, aby hned pochopili můj úzký vztah k přírodě.“

Všimla jsem si, jak si rychle vyměnili pohledy.

Tátovi se na přední zuby přilepil krém. Nechtěla jsem ho na to upozorňovat, zvláště poté co řekl: „Samozřejmě. Máš vždycky pravdu.“

A tím debata skončila.

Sklopila jsem hlavu ke snídaňové misce a začala jsem počítat lněná semínka a násobit je sedmi.

7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
77	84	91	98	105	112	119	126	133	140
147	154	161	168	175	182	189	196	203	210
217	224	231	238	245	252	259	266	273	280
287	294	301	308	315	322	329	336	343	350
357	364	371	378	385	392	399	406	413	420
427	434	441	448	455	462	469	476	483	490
497	504	511	518	525	532	539	546	553	560

To je taková moje úniková metoda.

Dalšího dne odpoledne se mi na posteli znenadání objevil časopis pro teenagery.

Všechna vydání v tomto ročním období se soustředila na „návrat do školy“.

Na obálce byla holka s vlasy barvy banánů a usmívala se od ucha k uchu. Titulek hlásal: **VYJADŘUJETE SVÝM OBLEČENÍM SVOU OSOBNOST?**

Za tenhle příspěvek nikdo nebyl hnán k zodpovědnosti.

Než škola opravdu začala, měli rodiče ještě pár podivných nápadů.

Usoudila jsem, že oba si asi prošli velice těžkým dospíváním.

První školní den ráno jsem si sbalila svůj červený kufr na kolečkách, určený pro obchodní cestující, ale já si ho koupila na převoz svých knih a ostatních pro mě důležitých věcí, a vydali jsme se ze dveří k autu.

Máma i táta trvali na tom, že mě oba chtějí vyprovodit až ke škole. A já zase trvala na svém, že ani jeden z nich nevkročí dovnitř.

Prošla jsem si územní plán stávajících budov a naučila se všechno nazpaměť, od výšky místností po únikové východy a umístění elektrických zásuvek.

Dopředu jsem se zapsala na angličtinu, matematiku, španělštinu, tělesnou výchovu, dějepis, zeměpis, fyziku, přírodopis a chemii. Kromě tělocviku jsem už toho z jednotlivých předmětů hodně věděla.

Propočítala jsem si množství času, které je třeba k procházení chodeb, a taky velikost obsahu své osobní skříňky na věci.

A dokázala jsem nazpaměť přeříkat celou sekvojskou studentskou ročenku.

Když jsme odjížděli z domova, byla jsem sice nervózní, ale jednou věcí jsem si byla naprosto jistá: Na školu jsem připravená.

Ale mýlila jsem se.

Byl tam strašný hluk.

Holky ječely a kluci se navzájem fyzicky napadali. Alespoň to tak vypadalo.

Strašně nerada jsem si sundávala svůj červený slamák.

Byla to moje oblíbená barva, ale uznávala jsem, že je určený hlavně k ochraně proti slunci.

Stačila jsem udělat jen asi čtyři kroky a už mě oslovila nějaká holka. Zamířila přímo ke mně a řekla: „Druhý záchod je rozbitý. Je to tam naprosto nechutný.“

Mávla rukou směrem k ostatním masožravcům a pak zmizela.

Chvíli mi trvalo, než jsem její prohlášení strávila.

Chtěla mě na něco upozornit?

Mluvila teď s dvěma holkami u řady skříněk a byla docela v klidu.

Prohlížela jsem si ten neposedný roj a všimla si tmavovlasého muže, jak táhne vozík. Byl plně naložený čisticími prostředky. Vzadu měl přidělané dva mopy. Zírala jsem na něj a uvědomila si, že máme stejné oblečení.

Ale on tlačil vozík s čisticími prostředky. Ne moderní zavazadlo, co se dokázalo lehce otáčet o 360 stupňů.

Došlo mi to: Je možné, že si mě ta holka spletla s nějakou uklízečkou?

Nevydržela jsem to ani tři hodiny.

Děti čtou tiše a samostatně společný text po částech, které postupně od učitele dostávají (když se naučí touto metodou pracovat, stačí části pouze graficky oddělit, případně i očíslovat).

Po přečtení každé části textu děti nejdříve samostatně předvídají, jak bude text pokračovat. Vycházejí přitom z odhadů podložených z náznaků v textu a z vlastní čtenářské a životní zkušenosti a znalosti. Pak svoje předpovědi prodiskutují ve dvojicích, ve skupinách nebo v celé třídě.

Následuje čtení další části textu, kdy žáci zvažují, nakolik se splnily jejich předpovědi, a posléze předvídají další pokračování textu.